

FOGARAS ÉS VIDÉKE

Társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilap.

Előfizetési ár:
Helyben házhoz hordva, vidékre postán küldve:
Egész évre 8 Kor., félévre 4 K., 1/4 évre 2 K.
Egyes szám ára 16 fillér.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Thierfeld D. könyvkereskedése.

A hirdetések díját jutányosan számítjuk.
Nyílt tér: soronként 20 fill.
Hirdetések és Nyílt tér díja előre fizetendő
Kéziratokat nem adunk vissza.

Mibe fektessük tőkünket?

Sajnos, ez a kérdés csak nagyon kevés embert, az emberiség nagyon kis részét foglalkoztatja. A legtöbbször nem okoz fejtörést a tőke helyes és legjövődélmezőbb elhelyezése, sőt ellenkezőleg, a tőke és kamat törlesztések előteremtésén gondolkozik, ha már egyáltalán pénzbeli spekulációkkal van baja, a passzív rezisztenciájú takarékpénztári taguak. Ezeknek nem is igyekezünk tanácsot adni, hanem igenis az emberiség ama szerencsésebb fele érdekeli benünket e kérdésben, ki aktív tag a bankban s azon gondolkodik: hol helyezze el legjövődélmezőbbben a pénzét?

Ez ma már nem is olyan könnyű dolog, mivel köztudomású, hogy a takarékpénztárak csak 4%-os kamatot adnak és ebben a tekintetben igazán elmondhatjuk, hogy a pénz olcsó. Mert hát mit csináljon az olyan szegény ember, aki százezreket gyümölcsöztetni akarja? Gondoktól görnyedezve, szomorúan ta-

pasztalja, hogy silány 4%-ot gyümölcsözik az a pénz, amit ő olyan nehezen, olyan sok idő alatt és olyan drágán szerzett.

Élelmes és okos eszmét ajánlunk nekik: építsenek házakat!

Elsősorban is határozottan kimutatható, hogy a házba fektetett tőke sokkal nagyobb kamatot hoz a készpénznél. Együttal ezzel nemcsak közvetlenül használnak a városnak — az utcák szépitésével mert ez által a községet várossá emelik — hanem közvetve — a tisztviselőknél megfelelő lakást adnak és a pénzügyigazgatóságnak, törvényszéknek alkalmas helyet készítenek.

Bizonyos, hogy bajos megfelelő, jó lakást kapni nálunk. Egy—egy nagyobb, szebb és jobb lakást már csak a 6—7—800 koronás lakbéréket fizethető emberek élvezhetnek, a nagytömeg, a kishivatalnok a maga 400 koronás lakbérével csupán nedves, sötét és mindentől messze eső kis lakásban kuporoghat családjával. Nem ártana tehát, sőt ha-

tározottan elkelné egy kis konkurencia e téren is! Hiszen ma már olyan vállalkozók, olyan élelmesek az emberek, szinte csodálatos, hogy az aránylag sok vagyonos ember nem gondol erre, hanem vagy kényelmetlen lakásban, vagy nem is sajátjában lakik, míg ellenben 40000 koronáért olyan házat építtethet, amelyben két szép és tágas, egészséges lakás van. Az egyik lakást elfoglalhatja a tulajdonos, a másikat kiadja és pénze kamatját mindig megkapja a házbéren. Viszont az is igaz, hogy a tisztviselők, nagyobb választék mellett nem lennének kénytelenek egy—egy jobb, háromszobás lakásért 600 koronát fizetni, szerény fizetésükből pótolni lakbérüket, ha nem akarnak betegséget szerezni gyerekeikkel együtt a nedves, sötét lakásokban.

A pénzügyigazgatóság is csak akkor bizonyos, ha megfelelő helyiséget tudunk teremteni a hivatalnak is, meg a sok, vele együttjáró hivatalnoknak is. Nem akkor kell majd kapkodni és építéshez kezdeni, amikor a sok lakáskereső meg-

TÁRCA

A parnasszus és a gyászoló poharak.

A „Fogaras és Vidéke“ számára írta: Halmi Gyula.

Nem a mostani modern, hanem a régi patriarkhális Miskolcra zeng az ének, amikor még a boldogabb időkben nem volt olyan kétszínű, rafinírozott a világ.

Egyszerűek, közlékenyek és jószívűek voltak az emberek. Amijök volt, azt megfélezték a jóbarátokkal, komákkal és atyafikkal, azt mondván, hogy: „az is bolond, aki többet ad, ha nincs miből!“

Gyakran fölkeresték egymást: egy pipaszóra, egy kvaterkára s erre a pipaszóra, kvaterkára a régi világban Miskolcra nagyon is alkalmas volt, mint dohány s különösen bortermelő vidék, amelynek hegyei: az avas, tetemvár és bábonyibérec nevének alaposan össze voltak furkálva pincelyukakkal, nagyobb-nagyobb kaliberű katakombákkal.

Ugy, hogyha az ember 30—35 garádison lehaladt a föld gyomrába, a néma csöndben alulról-fölülről, jobbról-balról, szóval mindenünnen Bakhusz híveinek a kopácsolását, hordódöngöztetését, pohárkocintást, pohárcsengést hallott, mely mint valami lélekharangzó szakította félbe az ijesztő, rémséges csöndet az örökös sötétséget. S ez a bizonyos lélekharangzó volt az, amely a rokonlelkeket, cimborákat összehívta egy kvaterkára, melyből azután lett több is, aszerint, amint azt az összhang s hangulat, szerintök az „animó“ hőmérője diktálta, vagy akarta.

A pincelyukak fölött volt egy borház: üres hordókkal, kádakkal, sajtókkal, vasabroncsokkal. Nagyon jó volt ott a háztól kimustrált asztal, sőt a rozoga s-ékek is, mert csak az volt a fő, hogy legyen mit inni.

Sok helyen most már a katakombák üresek s Bakhusz helyett — mint szokták mondani — a mumus ijesztget bennük, de a rozoga asztalokon ott hevernek a korpuz deliktik: két literes cilinder (mert fél, vagy egy literes nulla, azok csak avizók voltak!)

faggyugyertya s vastag, könnyen nem törhető poharak, lopó, kalapács, csikóbőrös kulacs stb. Ha az arra járó-kelő ember bekandikál az ablakon: a kétliteres cilinder úgy tűnik föl előtte, mint valami barna vár, melyet a körülötte levő poharak ágyuként ostromolnak.

A pincetulajdonos jollehet már régen beleharapott a fűbe, elköltözött e siralom völgyéből, de a fenti korpuzdeliktik még mindig ott virrasztanak, mintegy ereklyeként őrzik azokat a család életben maradt tagjai, vagy át szállanak más, egészen idegen tulajdonosokra. . .

Sok embernek valóságos: aziluma, remigiuma volt a pince a régi jó időkben.

Ha megszabadult a napi gondoktól, rohant a gondüzöbe; ha zsémbelt, zörgött a a házi doromb az asszony, megváltotta tőle a férjet a pince; ha elhalt valakije buját, baját a borba fojtotta; ha elhagyta kedvese, vagy ha a házi doromb meghalt, hát ott volt Bakha; ha anyját, vagy atyját elvesztette hát ott volt Szemele vagy Bakhusz.

Egyszóval a sok ha . . . meg ha . . . után mentek a pincébe s a fenséges lakrma

Sirolin

a legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer:

idült bronchitis, számarhurut és különösen lábbadozóknál influenza után ajánlatik.

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4 K.-ért kapható. Figyeljünk, hogy minden üveg a következő cégnyomással legyen ellátva: F. HOFFMANN-LA ROCHE & CO vegyészeti gyár BASEL (Svájc.)

érkezik, hanem a jó gazda előre gondoskodik szállásról és méltóképen gondoskodik vendégeiről. Már most legyünk csak akármilyen pesszimisták is, be kell látnunk, hogy nemsokára mégis csak elérjük vágyunkat és megkapjuk a pénzügyigazgatóságot. Milyen botrányos állapot lenne az, ha a sok szegény ember egymást lenne kénytelen kilicitalni a rosszabbnál rosszabb, régi, alacsony, vizes és sötét lakásokból, csakhogy fedél nélkül ne maradjon a család.

Igaz, hogy az esetben a háziurak busás jövedelmeket huznának, sőt a házukba befektetett tőke valóságos uzsora kamatot hajtana, de azt már mégsem akarjuk feltételezni, hogy a háziurak általános elnevezését a fogarasiak is kiakarnák érdemelni, mert hiszen eddig mindig azt az elvet követték: tisztességes jövedelem és társadalmi tisztesség együtt jár. Hisszük, hogy ebben az egyben nem modernizálódnak a háziurak és nem veszik fel ama bizonyos állapot nevét, amely olyan jól tud szivni, hanem inkább házaikat modernizálják, ujakat építenek és befektetett tőkék után tisztességes kamatot élvezve hagyják, hogy a házatlan (valahogy hazátlant ne szedjen a maliciózus szedő) tisztviselők is élvezhessék az aránylag olcsó, de jó lakások előnyeit.

Rajta hát tőkepénzesek, szépítsétek, építsétek Fogarast, hátha így könnyebben megkaphatjuk: a rendezet tanácsu város címet jelleget s ezzel együtt a pénzügyigazgatóságot és a törvényszéket. — Kövessünk el mindent, ami egziszen-

ciánkat biztosíthatja, hogy idővel ne vadjuk magunkat!

—ő.

Fogaras vidéki nemes rendek és II. Leopold korabeli hűségi eskü.

(Folytatás és vége.)

A három nemzet (magyar, székely és szász) és a négy bevett vallás, úgymint: Evangelica reformata, (vulga Calviniana) Lutherana sive Augustana, Ramanul-Catholica, Unitaria vel Autitrinitaria¹⁾ unioja iránti eskületételnek a nemesi és polgári jogok gyakorlásában való kötelezettségéről már az Approbata Constitutiv intézkedik, „a ki pedig ezt felbontaná, camperte rei veritate in netam perpetuae infidelitatis incurralnak lenni“ (a valónak kiderítése után örök hűtlenség vétekbe esettnek lenni) nyilváníttja.²⁾

Approbata Constitutiv, vagyis Erdélynek törvényes könyve II. Rákóczy György fejedelem idejében 1653. január 15-én tartott gyűléshérvári országgyűlésen látott napvilágot és a fejedelem által még ez év márc. 15-én nyert megerősítést. E törvényes könyv mégsem nevezhető codifikált törvénykönyvnek, csupán külső rendszer jellegével bír és nem is időszertinti sorrendben 1540-től 1653-ig hozott törvényeknek, a közélet használatára készített gyűjteménye.³⁾

Az említett három nemzet és négy bevett vallás egyezségét képező és az 1649. évi erdélyi 1. cikkelyben megállapított feltételeket az Approbata constitutioban találjuk. Ugyanis a négy bevett vallás szabadgyakorlata megengedtesék mindenütt az országban és Magyarországnak Erdélyhez bekebelezett

¹⁾ V. ö. Approbata Constitutio I. R. I. Cz. 1. cz.

²⁾ V. ö. u. o. III. R. I. Cz. 1. cz.

³⁾ Corpus Iuris Hungarici: Erdélyi Törvények IX. o.

részeiben. A három nemzet szabadsága, kiváltsága és nemessége sértetlenül megőriztessék, ha pedig a három nemzet valamelyikének kiváltságos jogai a fejedelmektől megsértetnének, úgy ezen esetben a másik két nemzet, a kiváltságaiban megsértettnek nevében, tartozik a fejedelmet és tanácsát megkeresni, szükséghez képest az ügyet az országgyűlés elé vinni, hogy a panaszló nemzet kiváltságos jogain ejtett sérelem jogszerű orvoslást nyerjen. Egyszóval a három nemzet mindenkor oltalommal és bizalommal tartozik lenni egymás iránt.¹⁾

Nemcsak a három nemzet és négy vallás sérelmei fenti módon orvosoltassanak, hanem a kiváltságos és a három nemzet valamelyikéhez tartozó egyes személyek is szabadságuk és jószágaiknak a fejedelmektől eredő háborítása esetén közvetlenül az illetékes vármegyén vagy széken panasszal élhetnek és jogos remediumot kereshetnek.²⁾ Noha a három nemzet kiváltságos jogainak, nemkülömben a négy bevett vallás megtartására a fejedelmek a három nemzettől eléjük szabott feltételekben mindenkor kötelezték magukat, „alioquin absolutusok legyenek minden statusok őnagyságához való kötelezettségüktől és hűségüktől.“³⁾

Az 1744. évi 6-ik novellaris cikkely Approbata Constitutionnak három nemzet és négy vallás uniojára vonatkozó részét, mint felségjogokba ütközőt módosította és új eskümintát állapított meg.

A hűségi eskü letételéről solemne instrumentumot, vagyis formászerű eskülevelet készített a gyűlés. A solemne instrumentumot hűséget esküdött minden nemes és polgár nevével és pecsétjével látta el, melyet végezetül a nemes Vidék is megpecsételt. Ezen ténykedésnek befejeztével úgy e gubernialis commissarius, valamint a Vidék azon követői,

¹⁾ V. ö. Approbata Constitutiv III. R. I. C. 1. cz.

²⁾ V. ö. u. o.

³⁾ V. ö. u. o. II. R. I. Cz. 1. cz.

kriszti egy bizonyos időre rózsásorcával vidította fel őket, csalogatta, hogy annál alaposabban kipreparálja szívüket, gyomrukát, a tüdőt, májat, vesét stb. . . . s elegyengette utjokat, nektárral, ambróziával a világtalan világ felé a Hadeszbe, ahol azután mihamar, idejekorán megkóstolhatták a Léthe vizét.

* * *
Valaha híres volt az az „Avas“ nevű hegy Miskolcon, mert nemesak a halandó csizmadiák — régen kilencszázkilencvenkilenc volt ott — látogatták, hanem a halhatatlan emberek is!

Ad vocem csizmadia. Hogy el ne felejtjük megemlíteni, ő közülük került ki az a „makra“ gyerek, aki ujjborforrás alkalmával fogadásból lement a halál torkába, a szén-savval telt boros-pincébe, honnan a buvár huzta ki kötéllel, halva s ez a stikli minden ujjborforrás alkalmával rendes divat volt, a dühöngő Bakhusz minden évben megkívánta áldozatát.

Ez különösen Márton ludja után történt, mert akkor kezdték meg az új bort, onnan eredt e szálló ige: „post Martinum novum vinum!“, (Márton napja után újbort!) bizony az isteni libapecséyére jól is esett az, hiszen mindnyájuknak volt benne részünk.

Mondom ezt a pincézést kultiválták ám a halhatatlanok is.

Ha egy író, vagy költő elvetődött Miskolcra, már biztosan fölkerült az Avasra, vagy

a Tetemvárra is egy kis nektárra, mint egy azt tartván, „ha ihatok boroskát, a gondjaim csucsulnak!“ stb. . . de honnan is születtek volna azok a főséges bordalok.

Különösen pedig akkor volt híres az Avas, amikor még koszorús, ősz költőnk; a bükk csalogánya: Lé v a y Józsi bátyánk „in floribus“ volt nem csak lelkileg mint most, hanem testileg is.

Volt — s van most is — neki katekombája, még pedig a Jézus kutja fölött. Érdekes rege fűződik ehhez a Jézuskutjához!

Hozzá közel — még a boldogabb időkben történt — lakott egy szegény család. A család szomfényét, csillagát az eladóleányt férjhez vette egy szegény, de becsületes csizmadia mesterember. Lakodalmat csaptak, melyen volt mit enni, csak bor nem volt, ami éltető eleme szokott lenni a mulatságoknak. Tehát mit volt mit tenni vizet ittak. A kis leány szorgalmasan, hűségesen hordta a „béka italt“, bizony nem igen izlett az, de mivel nem volt egyéb, hát meg kellett inni. Hordta . . . hordta . . . kóstolják, isszák, hát bor volt. . .

Egyszerre nagy lett az öröm Izraelben s valósággal Jézus csodatételének tartották, hogy ő jelent meg közöttük s mint a kánai mennyegzőben, úgy itt is a vizet borra változtatta.

Hordták, hordták . . s itták ugyancsak az isteni italt, de bezzeg nem sokáig tartott, mert ismét csak vízzé változott.

Nagy hire lett ennek az egész városban s többen is megpróbálták, hátha borforrás van ott? . . De bizony felsültek!

Az egésznek az volt a nyitja, hogy a forrás felett levő pincében (talán épen abban, amely most a Lé v a y) egy pár hordóról lepattant az abroncs éjjel s a bor elfolyt s ez beleszivárgott a forrásvizbe, így változott borra. E csodáról elnevezte a nép Jézus kutjának s ez máig is a legjobb víz Miskolcon, úgy, hogy hajdanában a nagy betegeknek erről a kutról hordtak ivóvizet, azt költvén hozzá, hogyha ebből iszik a nagybeteg . . . meggyógyul!

Talán ma már ez a babona nem is vagy csak kevesen tudják.

E fölött a Jézuskut fölött van a Lé v a y ismeretes, pincéje, amelyben költőink közül többen voltak, így: Arany János, Tompa, Szemere Miklós, Tóth Endre, Nyilas Samu stb.

Sőt a közel-multban is, nyaranta ha ellátogattak Miskolcra, kedélyes órákat töltöttek ott el jeles költőink, íróink közül Lé v a y jóbarátjai: Gyulai Pál, Szász Károly, Vadnay Károly, Beöthy Zsolt stb. s mivel gyakran összejöttek ott nyáron át, elnevezték az Avas hegyet: helikonnak, parnasszusnak a görögök és rómaiak mintájára, úgy, hogy a nép is csak úgy mondta: „megyek a parnasszusra.“

(Folytatása következik.)

kiktől a hűségi eskü előzőleg már az országgyűlésen lett letéve nevük aláírásával és pecsétükkel szintén tanúságot tettek a solemne instrumentumon arról, hogy a Vidék marchalis gyűlésén megjelent nemes rendek és városi polgárok hűségi és egyesülési esküjüket letették és azt hitükkel ünnepélyesen megerősítették.

Az érvényesített solemne instrumentum kir. főigazgató tanácsnak lett felterjesztve és bemutatva.¹⁾

Ime a hűségi és ezzel kapcsolatosan a három nemzet és négy vallás unioja iránti eskünek rövid története, melyet Fogaras Vidéki nemes rendek és városi polgárok a marchalis gyűlésen II. Leopoldnak, mint Erdély fejedelmének letettek. Mindenütt az országban, úgy itt is jogai és kiváltságai után jelentékenyen érvényesült a nemesi rend. A három nemzet rendei és korai, melyek négy vallás hite szerint oszlottak meg, politikai és alkotmányos életben mégis egyetemes egészet alkottak. Egyformán képviselve voltak úgy az országgyűlésen, mint fejedelmek tanácsában, sőt mint tudjuk jogaik és kiváltságaik megvédésében solidaris alapra helyezkedtek, mely magatartásuk egyébként is a törvény kötelező erejéből eredt.

Általában pedig történelmi tény képez, hogy amikor a nemesi rend, ez a kiváltságos osztály, a nemzet sorsát intézte, a nemzet alkotmánya, függetlensége és önállósága a nemesi rend erejében volt letéve és biztosítva. Az uralkodó, vagy a fejedelem az ország biztos és bölcs kormányzatát a nemesi rendek hűségétől tette függővé, mint a nemzet azon tényezőjét, melytől sok esetben csak ugyan a haza sorsa függött. A nemesi felkelések és katonaiállások képezték a honvédelmet s így következésképp az ország hadviselése a nemesi renden alapult. Magán viselte a nemzet önállóságának és függetlenségének azon hatalmi és védelmi jelvényét, mely ezeréves multunkban oly fényes fonalat húzott maga után, amikor az ősi alkotmány megmentéséről volt szó.

De az uralkodó és a nemesi rend akaratának egyeznie kellett úgy a törvényhozással, mint kormányzásban. E két tényező: a nemzet és a király akaratának harmonikus összeműködése adta meg a helyes alkotmányformát, melynek betartására hitlevéllel, illetőleg a nemzettől eléje szabott feltételekkel, a nemesi rendek pedig hűségi esküvel kötelezték magukat.

Bodnár József.

Községünk támasza, talpköve.

Minden ország, vármegye, város és község csak annyit ér, mint amennyi önállóságot, jeles tulajdonságot tud fölmutatni.

Nem elég tehát az egy megyében, vagy községben, hogy szépen virágozik, halad előre, szóval a: gőz és villám századát éli, hanem fődolog ott a támasz, a talpkő is, melyet egy szóval: jó erkölcsnek nevezünk!

Mert tudjuk azt a világtörténelemből, hogy, minden nemzet csak addig egzisztál, amíg jellemét, jóerkölcsét megtudja őrizni; ha ezt a támaszt, talpkövet kirugja — hogy úgy mondjuk — lába

¹⁾ Fogaras Vidéke Marchalis Jegyzőkönyve. 1791.

alol, ugyan azon a lépcsőn, amelyen azelőtt fölfelé haladt, lefelé esik, süllyed, elzüllik s ön magát pusztítja ki, törül el a föld színéről. Számtalan példát hozhatnánk föl erre a világtörténelemből, de ne említsünk másikat csak a görögök és rómaiakét. Pedig azok haladtak, virágoztak, de mit ért mind ez, ha erkölestelenek voltak, midőn már a hetérák kormányozták az egész római birodalmat, megmondta erre az öreg Berzsenyi:

Felfogat a nagy századok érekeze

Mindent: ledült már a nemes Ilion,

A büszke Karthágó hatalma,

Róma s erős Babylon leomlott!

Mi koránt sem akarunk, mint erkölcsbirák ebben a cikkünkben föllépni és tanácsokat osztogatni, csak mint egyszerű szemlélődők annak akarunk hangot adni, hogy mint gondolkozunk mi és velünk minden jóérzésű ember, a községünkben uralkodó erkölcsök fölött. Tükröt alkotunk, hogy láthassa, nézze meg magát benne kis községünk s midőn ezt regisztráljuk, — azt hisszük — hogy ezzel társadalmunk véleményének adunk kifejezést.

Szerény véleményünk szerint a kulturának egyik ágában sem észlelünk olyan haladást Fogarason, mint a kultura ellenkezőjében, az erkölestelenségben! Egy idő óta ennek előmozdító vagyis az úgy nevezett: „kis zsoldáló leányok“ nagyon elvannak szaporodva nálunk.

Nem elég a két hivatásos hely, hanem emellett még minden korcsában, vendéglőben van ilyen egy, vagy két kisasszony, aki az elkeseredett fiatalságot vigasztalja s öröm mámorában a grádusz szuperlativuszra emelje föl.

Ha szét tekintünk jobbra-balra, azt vesszük észre, hogy sokan vannak. Valóban olyan sokan, hogy néha kellemetlen scénaakat is rögtönöznek egymás között

Igy történt ez a minap is, amidőn — kilesvén a rendőrség éjjeli őrjeinek a fölváltását, a Rákócy utcában valóságos hadjáratot indítottak egymás ellen.

Mi abban a véleményben vagyunk, hogy ezek higiénikus szempontból is nagyon rontják minden féleképpen a jó levegőt. különösen pedig akkor leginkább, ha falkástul kirukkolnak?

Hát erre vajjon van-e szabályrendelet a hatóság korpuszjuszában, az úgy nevezett: kódekszben?!

Félünk, hogy nincs! s akkor hiába ez az „artikulus“ is, mert puskapor ropogtatás az egész, nem lesz semmi fogamatja.

Jó volna tehát ezeknek a létszámát a minimumra redukálni, mert igaz az, hogy minden község támasza, talpköve: a tiszta erkölcs, mely ha elvész: Fogaras is ledül s rabigába görbed. Csi-

náljunk tehát addig magunknak rendet, míg Fogaras vármegye támasza, talpköve: a tiszta erkölcs végképen ki nem pusztul.

—ő.

Vármegyei közgyűlés.

(Folytatás.)

Ezután a harmadik aljegyzői állásra történt névszerinti szavazás eredménye lett kihirdetve. Ennek eredményéről lapunkban már tettünk említést. László Marcel, Gregoriusz Frigyes közigazgatási gyakornokok, Génea János és dr. Neamtiu János pályázók közül ez utóbbi lett szavazattöbbséggel megválasztva.

Miután a megválasztott harmadik aljegyző is az előírt esküt letette, dr. Senchea János bizottsági tag javasolja, hogy a közgyűlési meghívó értelmében a megüresedett állások és így első sorban a megüresedett főjegyzői állás betöltéséről gondoskodjék a közgyűlés. Javasolja tehát, hogy a főjegyzői állás közfelkiáltás útján, választással betöltesse. Elnöklő főispán kijelenti, hogy a tárgysorozatban ezen választás nincs felemelítve s így a megüresedett állások betöltését nem engedélyezheti, egyuttal a közgyűlést berekeszti s annak folytatására délutáni 4 órát jelöli meg.

A délutáni ülésen a kir. erdőfelügyelőség 1904. évi jelentése a törvényhatóság területén fekvő erdők állapotáról tárgyalott, mely tudomásul lett véve; elhatározta a közgyűlés, hogy 227 korona értékben régi és használaton kívül helyezett leltári ingóságokat kiselejtez. Jonika Valér törcsvári járási irnok részére betegségének gyógykezelésének céljából 3 és fél havi szabadság-időt engedélyezett a közgyűlés.

A törvényhatósági királyi állatorvos részére 174 korona költségösszeget szavazott meg arra a célra, hogy a f. é. szeptember havában Budapesten tartandó nemzetközi állategészségügyi kongresszuson résztvegyen. Lukás Henrik törcsvári járási állandó díjnoknak azon kérését, hogy irnokká léptettesék elő, pártolja a közgyűlés és előterjesztést tesz, hogy a belügyminiszteriumban az erre szükséges összegnek felvételét a költségvetésbe engedélyezzék.

A vármegyei tisztii nyugdíjalapot kezelő választmánynak az alap állapotáról 1904. évre vonatkozólag előterjesztett jelentését a közgyűlés vita nélkül tudomásul vette, illetőleg elfogadta. Eszerint az 1905. évi előirányzat a következő: szükséglet 20709 kor., fedezet van 22948 kor. Az alispánnak 1905. évi 1877. sz. intézkedését, illetve határozatát dr. Pertia Titusz körorvos felebbezése folytán vizsgálat alá vette és az alispáni intézkedésnek helybenhagyását határozta el.

Az esküdtbirósági tagok névjegyzékének összeállításánál közreműködő tagokul újból a régi megbizottak választottak meg.

Revízió alá vétetett az országgyűlési képviselőválasztások alkalmával fizetendő fuvardíjak megállapítása tekintetében alkotott szabályrendelet és elhatározta a közgyűlés, hogy a régi szabályrendelet szövegét s az abban levő fuvardíjakat jövőre is változatlanul hagyja, miután az eddigi évek során az helyesnek bizonyult és megváltoztatásra ok nem forog fenn. — Magyar Kálmán árvaszéki irnok kérése folytán, egészségének helyreállítása végett 2 hónapi szabadságot

engedélyezett a közgyűlés. — László Marcel közigazgatási gyakornokot ifj. Csató Mihály állandó díjnokot és Molnos Lajos alsóárpási hivatalosolgát a nyugdíjalapot kezelő választmány határozata alapján a tisztí nyugdíjintézet tagjai közé felvette.

Vogel Frigyes sárkányi járási díjnoknak kérését, hogy irnokká legyen előléptetve, szintén pártolni határozta a közgyűlés és az erre szükséges összegnek rendelkezésre bocsátását kéri.

Az alispán előterjesztése folytán elhatározta a közgyűlés, hogy az erdőőrzési alap eddigi tulkiadásainak és 2 havi szükségleteinek fedezése céljából 10000 korona összeget kölcsönkép átutal az ebadóalapról és egyúttal elrendelte, hogy az erdőőrzési alapról fenforgó nagyszámú hátralékok mielőbb erélyesen felhajtassanak. A jegyzői nyugdíjalapot kezelő választmánynak 1904. évről előterjesztett jelentését a közgyűlés vita nélkül vette tudomásul. Egyúttal elhatározta, a jegyzői nyugdíjalap követeléseiből 1746 kor. 12 fillér összegnek törlését, miután beigazolást nyert, hogy azon összeg a hátralékosoktól fel nem hajtható.

Végre a községi ügyek tárgyalására került a sor, melyek nagy számban várakoztak elintézésre és a melyeknek nagyobb része azonban kisebb jelentőségű, helyi ügyekre vonatkozott.

H I R E K.

— **Rekvium, gyászlobogók.** A magyar nemzet méltóképen kimutatta szeretetét a legnagyobb magyar főherceg iránt, annak szomorú elhunytá alkalmával is. Szeretett József főhercegünk holtteste immár ott pihen a nádor család sírboltjában Budán, de emléke élni fog a magyar nép szívébe időtlen időkig. Fogaras is kivette a maga részét az általános gyászból. A középületeken gyászlobogók lengettek, f. hó 19-én d. e. 10 órakor pedig ünnepélyes rekvium volt a rom. kath. templomban, melyen a tisztviselők, élükön a hivatalok főnökeivel és a testületek, továbbá a közönség szép számmal jelent meg. Fogarasmegye küldöttségileg is képviseltette magát a temetésen, a küldöttséget Mikszáth Kálmán, képviselőnk vezette s a ravatalra szép koszorut helyeztek, fogarasmegye nevében.

— **Áthelyezés és kinevezés.** A m. kir. pénzügyminiszter: Szöts Gyula fogarasi kir. adóhivatalt a gyulafehérvári királyi adóhivatalhoz áthelyezte, helyébe pedig Roring R. Richárd kir. adóhivatali gyakornokot a XI. fizetési osztály III. fokozatában kir. adóhivatalt kinevezte.

— **Köszönetnyilvánítás.** A vallás és közoktatásügyi miniszter Mikszáth Kálmán országgyűlési képviselőnknek és Born Frigyes bárónak az általuk a fogarasi m. kir. áll. főgimnázium tanulói javára: 500, illetve 1000 korona tőkével tett alapítványokért köszönetét nyilvánította.

— **Értesítés a jövő iskolaévről.** A fogarasi m. kir. állami főgimnáziumnál szeptember hó 1-én az 1905/1906. iskolaévről megnyílik a nyolcadik osztály s így az intézet teljes középiskolává egészül ki. A tanulók szabályszerű fölvétele június hó 30-ától július 5-éig történik az igazgatói irodában. Pótló beiratásnak szeptember hó 1., 2. és 3. napján van helye. A beiratásnál a tanuló személyesen a szülő vagy gyám kíséretében tartozik az igazgatóságnál jelentkezni. Az I. osztályba csak az a tanuló vehető fel, aki 9-ik évét már betöltötte s 12 évnél nem idősebb. A

fölvételnél bemutatandók: a) a keresztlevél, illetőleg hiteles születési bizonyítvány; b) a népiskola IV. osztályáról, illetőleg a II—VII. osztályba való fölvételkor a megelőző osztályról szóló legalább „elégéses“ iskolai bizonyítvány; c) az újra-oltásról szóló orvosi igazolvány. Az a tanuló, ki az elemi iskola IV. osztályáról legalább „elégéses“ bizonyítványt felmutatni nem tud, a IV. elemi osztály tananyagára kiterjedő sikeres vizsgálat alapján vehető fel az I. osztályba. A tananyag különbözetére vonatkozó fölvételi vizsgálatot kötelesek tenni azok a tanulók is, kik reál- vagy polgári iskolából lépnek át. — A fölvételi vizsgálatok előre fizetendő díja 20 kor. Minden tanuló köteles beiratáskor a következő díjakat megfizetni: a) fölvételi díj 6 koronát; b) Értesítőre 1 kor. 60 fill.; c) ifjúsági könyvtárra 1 kor.; d) segítő alapra 1 kor.; e) ének- és zenetanításra 1 kor.; f) tentára 20 fillért, — összesen 10 korona 80 fillért. E díjak fizetése alól egy tanuló sem menthető fel. A francia nyelvért, szabadkézi rajzért és gyorsírásért 10—10 kor. fizetendő. Az egész évi tandíj 48 korona, mely összeg négy részletben fizethető, mégpedig az első részlet legkésőbb október 15-ig, a második december 1-ig, a harmadik március 15-ig és a negyedik május 1-ig. E határidők elmulasztása az iskolából való kiltitást vonja maga után. A tandíj fizetés alól jó előmenetelű és jó magaviseletű tanulók fölmenthetők, ha az illetők fölmentésüket az igazgatósághoz intézett s az osztályfőnök-nél szeptember 15-ig, illetőleg a II. félévre februárius 15-ig benyújtott szabályszerű folyamodványban kérelmezik. A tandíjmentességi folyamodványhoz melléklendő: a) egy évnél nem régebb keletű szegénységi bizonyítvány, melyben a szülők foglalkozása, vagyoni állapota és a családtagok száma hitelesen igazolva legyen; középiskolai, felsőbb leányiskolai tanítók fiai folyamodványukat szegénységi bizonyítvánnyal fölszerelni nem kötelesek; b) az iskolai bizonyítvány, illetőleg a II-ik félévben az iskolai értesítő. Olyan szülők gyermekei, kik igazolják, hogy egyszerre három vagy több fiut gimnáziumban, reál- vagy polgári iskolában, tudományegyetemen vagy műegyetemen avagy hasonló intézetben taníttatnak, szegénységi bizonyítvány nélkül is folyamodhatnak a tandíj felének elengedéseért, és a fél tandíj alól fel is mentetnek, ha iskolai bizonyítványuk, illetőleg értesítőjük a fent elsorolt föltételeknek megfelel. A beiratásra vonatkozólag figyelmeztetjük a helybeli szülőket, hogy gyermekeiket, különösen a főgim. I-ső osztályba minél előbb irassák be, mert elkésés esetén könnyen ki-szorulhatnak.

— **Köszönet nyilvánítás.** Lapunk megindította az akciót, az áll. főgimnázium tanulói jutalmazására szolgáló adakozásra vonatkozólag, így is szolgálni akarván a köznek. Gyűjtésünk ezuttal csak egyes, vagyonos intézetekre terjedt ki, példát akarva adni a tehetősebb magán embereknél e nemes és szép tett követésére. A helybeli áll. főgimnázium jelesebb tanulóinak jutalmazására a Fogarasi Takarékpénztár Részvénytársaság 20 kor.-t, a Fogarasi Előlegezési Egylet Részv. Társ. 30 koronát, a Furnica takarékpénztár r. t. 20 koronát, Fogaras város nagyközség szintén 20 koronát volt kegyes kérésünkre adományozni, melyért a magunk részéről ezuton mondunk hálás köszönetet, az összegeket pedig e sorokkal nyilvánosan nyugtázza, a főgimn. igazgatóságához juttattuk.

— **Halalozás.** Fleissig Lipót nagybirtokos és gyáros, városunk közkedvelt polgára f. hó 24-én d. u. 2 órakor Segesváron

nagy szenvedések közt 51 éves korában elhunyt. Hült tetemeit Segesvárról ide fogják szállítani és az izr. sírkertben örök nyugalomra helyezik. A részvét általános. — Beckői özv. Blaskovics Mórné szül: Ullingen Natalia urnó életének, 68 évében rövid szenvedés után f. hó 21-én Mezőhegyesen elhalt. Holttestét Suránkóra (Nyitra m.) szállították és ott helyezték örök nyugalomra.

— **A honvédség köréből.** A honvédelmi miniszter: nagynyújtódi Kőncsey Károly honvédhadnagyot Kézdivásárhelyről Fogarasba helyezte át.

— **Az ev. ref. isk. vizsgálata.** Az idegfárasztó évvégi vizsgálatok tanítványok és tanítók egyforma örömeire lassanként bevezettek. F. hó 21-én az esti órákban megható kis ünnepség keretében zárta be az ev. ref. elemi iskola is az évet, mely alkalommal: Györfi Sándor ev. ref. kántortanító, pedagógiai és társadalmi téren egyaránt nagyhatású, élvezetes értekezést is olvasott fel. Az éneklésben kézimukában meglepően kiváló növendékek között a jutalom kiosztás volt természetesen a legérdekesebb időpont. Szép könyvek sőt pénzjutalmak is kerültek kiosztásra és a megjutalmazott gyermekek boldogan siettek a jelenvolt nagyszámu közönség soraiban szüleiket felkeresni. Konstatálhatjuk, hogy nyugodt lelkiismerettel élvezhetik az ev. ref. tanítók nagy szünidőt, mert derekas munkát végeztek, amint az eredményből is látszik. Páncél Károly a ref. egyház ősz vezetője, csodálatos testi és lelki frissességgel végezte a vizsgálatok hosszú és fárasztó munkáját.

— **Utcaink tisztántartása.** Valóban méltánylandó és megdicsérendő az a vasszorgalom, amellyel: Maron József az új bérlő utcaink tisztántartásához hozzá fogott. Mert nekünk ha meglátjuk a rendetlenséget, piszkot, épen úgy észre kell vennünk a rendet is, vagy az arra irányuló jóindulatu törekvést. És ezeket a fenti bérlőben határozatlan fölfedeztük és korpoltáljuk is. Igon de, más itt a hiba, a bökkenő?! A rendetlenségre való hajlamot egyenesen a lakosokban kell keresnünk, akik, ehhez már hozzá voltak szokva régidők óta s ezután is kultiválni akarják. Szemtanui voltunk, hogy Maron kisöpörtette az utcákat, a vártér nyugati oldalánál a Kühn és Licht stb. féle, házak előtt levő trágya dombot elsimította, elplanírozta, kis idő múlva tele lett az utca papírral, melyet különösen egyes üzletekből s a szolgálók a haza vitt husról dobáltak el, az elplanírozott trágya domb is lassan-lassan kezd kiujulni. Szóval ezekből most már levonhatjuk a konzekvenciákat magunknak, hogy a piszkot, rendetlenséget egyenesen a népben kell keresnünk, ugyan azért tehát tisztelettel kérjük a közönséget, hogy a szemét szétszórásával ezután Maron József nehéz és fáradtságos helyzetét ne nehezítse, sőt legyen szives megkönnyíteni, mert ellenkező esetben minden jóindulatu törekvés hajótörést fog szenvedni.

— **Vizsgálatok után.** A helybeli állami főgimnáziumban a vizsgálatokat már befejezték s elkezdődött a nagy vakáció. Ki mint vett, úgy aratott! Elvette méltó jutalmát. A jók élvezhetik a vakáció boldog örömeit, a szabadságot, ellenben a rosszakat magához köti a könyv s az elmulasztottakat pótolniok kell. Az évszázó ünnepély, jutalom- és bizonyítványkiosztás e hó 29-én délelőtt lesz.

— **A fogaras-brassói vasút.** Ez a lidérc fel-fel üti fejét, de soha sem lesz végleges napfényre jutása. Mint értesültünk,

Brassó város képviselőtestülete f. évi márc. 22-én elhatározta, hogy e vasut törzsrésvényeinek megvásárlására megszavazott 60.000 korona összeget, a takarékból 13211 sz. a. 4 százalék mellett elhelyezett törzsvagyomból fedezi és ezen kölcsönt (1 és $\frac{1}{2}$ százalékkal törleszti. A m. kir. belügyminiszter ezt a határozatot, mely hozzá felterjesztett, most megerősítette.

— **Az izr. isk. vizsgalatai** f. hó 25. és 26-án lesznek megtartva, ellenben ezévi iskolai majális közbejött esemény végett nem lesz megtartva.

— **A kereskedők kérvénye.** Köztudomásu, hogy a „Fogarasi Kereskedők Társulata” ez év áprilisában kérvényt adott be az iparkamara útján a kereskedelmi miniszterhez, hogy az Olthidat — addig, míg az új felépül — jelenlegi állapotában kocsiforgalomra javíttassa át, mivel így óriási kárt szenved a kereskedelem. E kérvényre most jött meg a válasz, mely szerint tárgyalanná vált a kérés, mivel az Olthid felépítése még ez év folyamán kezdetét veszi és így a régi hid átalakítása nem csak felesleges pénzkidadás lenne, hanem még csak hamarabb el sem készülhetne az új hidnál. A miniszter helyett Serényi államtitkár értesítette erről a brassói iparkamarát, onnan küldték át a választ a Fogaras Kereskedők Társulatához. Valóban ideje már, hogy a kereskedelemre oly hátrányos közlekedési akadály megszüntésére legalább kilátásunk legyen.

— **Fogarasi népfürdő.** Kádfürdők március hó 1-től: I. oszt. 1 kor. II. oszt. 60 fill. Iskolásgyerekek részére pénteken és szombaton délután 1—3 óráig lányok, 3 óra után fiúk, saját fehérneművel. Gőzfürdő: péntek, szombat és vasárnap. Pénteken 9—3 óráig férfiak 1 kor. 3 óra után katonák 10 fillér; szombaton 9—3 óráig nők 1 kor. 3 óra után férfiak 60 fill.; vasárnap 7—12 óráig férfiak 1 korona. Egy évi fürdőjegy gőzfürdőbe 20 korona és kádfürdőbe 30 korona. Beteg személyek — szegénységi bizonyítvánnyal — ingyenjegyet kapnak. A tulajdonos Stoff.

— **A fogarasi vadászterület bérbeadása** f. hó 24-én délelőtt árverezésre került. Erre az árverezésre Nagysinkről is eljöttek ketten. Legtöbbet ígérték érte: Albert János áll. főgimn. tanár, Herzum és dr. Bocskor Arthur Nagysinkről. A vadászterület árát 68 koronáról 310 koronára verték föl a Nagysinkiek. Lapunk térhiánya nem engedi, hogy erről most részletesebben referáljunk, erről majd jövő számunkban többet.

— **Térzene.** A f. hó 22-én elmaradt térzenét f. hó 26-án az az hétfőn délután fogják cigányaink megtartani.

— **Meghívó.** A fogarasi róm. kath. elemi iskolában az 1904/5 tanévi nyilvános vizsgák, következő sorrendben fognak megtartatni: Junius 26-án d. e. 9 — $\frac{1}{2}$ 11 óráig az I és II. leány oszt. vizsgája, $\frac{1}{2}$ 11 — 12 óráig I és II. fiú oszt. vizsgája, 27-én 9 — 12 óráig a III. IV. és V. leány oszt. vizsgája, 28-án 9 — 12 óráig a III. IV. V. és VI. fiú oszt. vizsgája, d. u. 5. órakor torna és zárünnepély. Szokásos „Majális” Julius 3-án, kedvezőtlen idő esetére következő napok valamelyikén tartatik meg. Mely vizsgák, zárünnepély és Majálisra a szülők, gyámok és tanügybarátokat tisztelettel hívja meg az igazgatóság.

— **Fertőző betegségek.** A megyei fő orvos jelentése szerint a múlt héten a köv. esetek fordultak elő. Oprekercisorán kanyaró 2 eset, Strézakercisorán 5, Felsőárpáson 1. Alsó-

porumbákon 1. Alsóvenicén vörheny 2. Kucsulátán 1. Szkorén 1. Alsóporumbákon roncsoló toroklob 1 esetben fordult elő.

— **Állategészség** A megyei fő állatorvos hivatalos jelentése szerint sertésorbánc, sertésvész, lépfene s bivalyész föllépése miatt zár alá helyezték: Alsóárpás, Ujporumbák, Bráza, Felsővist Sarkaica s Vledény községeket. Bivalyész zárlata alól feloldattak Vojla és Huréz községeket.

— **A kustosai csata.** Junius 24-én volt a kustosai csata évfordulója: A helyben állomásozó gyalogezred is részt vett a győzelemben és az évforduló napját évente megünnepli a maga körében. Így ez idén is ünnepi mise, diszlövés stb. keretében emlékeztek meg a győzelmi napról.

— **Divatós lövöldözések.** Nem állhatjuk meg szó nélkül a kedves nyári sportot: a lövöldözést. Eddig is elég baja volt a sétáló, pihenő embereknek a jobbról-balról el-el hangzó puffanásokkal, hiszen még a vár faláról is gyakran hallatszanak ezek, az ott sétáló ideges nők nagy gyötrelmére; de elképzelhető majd most, amikor, az iskolák fegyelme alól kiszabadult csemeték, a bizonyítvány ellenértékeképpen puskákat kapaak szüleiktől. Jó lenne ezeket a lövöldözéseket megrendszabályozni, a vakációzó közönség érdekében is.

— **A husákról.** Mészárosaink a télen azzal érveltek, hogy nincs takarmány, nincs marha, nem kapnak csak nagyon drága pénztért, azért drága a hus. Hát ez az állítás most már igazán megdőlt. Takarmány, a hűvös, időnkénti áldásos esők miatt bőven van, már csak e réven is olcsóbb lehetne a hus. Azt még, hogy nincs marha, alaposan megcáfolta a legutóbbi vásár, amelyre, a hivatalos kimutatás szerint: 4700 darab szarvasmarha, lovakkal együtt 5900 darab állat került felhajtásra és e közül, az eladott lovakkal együtt csak 3000 darab állat lett eladva. Tehát még bőven maradt felesleg, mert hiszen összesen, a lovakkal együtt 5900 darab állat került vásárra, tehát ebből 2900 darab eladatlan maradt. Azt hisszük nagyon is indokolt a kimerült közönség sürgetése, ideje volna már a husárákat lejobb szállítani!

— **Drága a tojás.** Valóban esodálatos és megfeythetetlen állapot az, hogy most nyáron milyen drága a tojás, úgy hogy 20 fillérért 4-et 5-öt adnak csak, vagy egyáltalában nem lehet kapni egyet sem a hetipiacon kívül. Vajjon mi okozhatja ezt a drágaságot? Ha most ilyen állapotok uralkodnak, hát akkor télen december, január hónapokban hova jutunk? Bizonyára még aranyért sem fogunk kapni egy tojást?! De valamint a husárákat lejobb szállítani nem lehet, úgy ezen a helyzeten sem lehet nálunk változtatni!

— **A katonai zenekarról.** József főherceg halála folytán a király négy hetes udvari gyászot rendelt el és ennek következtében a katonai zenekarok az országban július hó 17. éig szünetelni fognak. Bár csak addig ne jönnének a katonák manőverezni Fogarasra, hogy részesülhetne már egyszer közönségünk is egy kis katonai térzenében.

— **Pusztul a magyar.** Megdöbbenő adatokat hoz nyilvánosságra a m. kir. központi statisztikai hivatal. E szerint az idén április hóban Magyarországon a népesség szaporodása 6500 lélekkel maradt az 1904. áprilisi eredmény mögött, sőt az 1905 év első négy hónapjában 37.800 lélekkel kisebb a szaporodás, mint a múlt év első harmadában. Az idén áprilisban csak félannyi házasságot kötöttek mint tavaly. Hogy az ország népe-

sedésében mekkora a fogyatkozás, bizonyítja az utlevelekről szóló kimutatás is. Az idén áprilisban ugyanis 17,525 utlevelet állítottak ki, holott tavaly áprilisban csak 8221-et. Eljlesztő, szomorú állapotok ezek?!?

— **Talált régi borok.** A zsolcai vasútállomás mellett földmunkálatokat végeztek a vasut és ott a munkások három hordó bort találtak a földbe, valószínűleg egy régi pince lehetett e helyen. A hordók korhadtak voltak, a bor teljesen megszáradva, vastag bőrt képezve állt bennök. Legalább is 200 éves bor lehetett. A munkások olyan jó kedvre derültek tőle, hogy aznap hasznukat sem lehetett venni. Bizonyára a galaci kubikosok is megörülnének ha ott ilyen fajta relikviát találnának, lenne: magnum áldomás!

— **A vitéz ur borozik.** Együtt ülnek a kocsmában a falu bölosei a bíró, a pénztáros, az ellenőr, meg vagy három esküdt. Vendégül egy vitéz katonát tiszteltek. Mikor már nagyon sokat hallgatták a katona legendáit, kérte tőle a bíró: Hát vitéz uram, löne-e rá, ha úgy adódnék hogy muszáj volna? — Nem én! — Nó ez derék, kocsmáros, adjon a vitéz urnak egy üveg bort. Hát rá löne-e, kérde a pénztáros. Nem én; — Pincér, még egy üveg bort a katona urnak! Így kérdezte és honorálta az egész társaság. A vitéz pedig hűségesen itta a bort. Mig végre megkérdezte a bíró: Hát oszt miért nem löne rá az ur! Hát csak azért, mert én dobos vagyok!

— **Sáska járás a felvidéken.** Egerből kapjuk a leverő hirt, hogy Kistálya községben az olasz és marokói sáska nagymérvben föllépett s Heves és Borsod megye is a szükséges intézkedéseket a sáska tovább terjedésére, illetve elpusztítására megtette. — No, nem kellene Fogarasvármegyére csak egy s á s k a j á r á s, akkor azután megnézhetnénk magunkat!

△ **A nagyérdemű közönség b. tudomására hozom,** hogy 14 éven át, igen előkelő fogorvosi műteremben szerzett gazdag tapasztalataim után, szülővárosomba visszatérve, a Sterzing-utca 6. sz. a. Román-féle házban egy állandó fogtechnikai műtermet nyitottam. Készíteni fogok úgy egyes fogakat, mint egész fogsorokat, arany, vulkanit és kaucsukban; javítok roncsolt szájpadlásokat stb. stb., mindent a legújabb módszerek szerint és legjobb kivitelben. Műtermem nyitva van d. e. 8—1-ig és d. u. 2—7-ig. Magamat a n. é. közönség becses pártfogásába ajánlva, maradok kiváló tisztelettel Fleischmann Hermann, fogtechnikus.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

Dán Gyula bűnügye.

A brassói kir. törvényszék Fogarasán.

E héten be lett fejezve a Dán Gyula elleni bűnper tárgyalása, mely óriási anyagánál fogva egy hónapnál tovább tartó, megfeszített, szünet nélküli és fáradságot nem kímélő munkásságot igényelt.

A kir. törvényszék jelenleg a hozandó ítélet fölött tanácskozik, melynek kihirdetésére e hó 30-ika lett kitűzve.

A múlt héten szombaton, junius 17-én tárgyalatott a vádirat 47., 48., 49. és 50. pontja, miután ezen vádpontok tárgyalása a kir. törvényszék ad. 2552—905. bf. számú végzése értelmében e napra volt elhalasztva.

E vádpontok a már említett lisszai váltók történetének folytatását képezik.

A 47. vádpontnál sértett Katiavei György; közvádlo m. o. hamisítás büntette és sikkasztás vétsége miatt a vádat fentartotta, épúgy mint a 48-ik vádpontnál, hol a sértett Greavu M. János.

A 49. és 50-ik vádpontokban vádlott szintén m. o. hamisítás büntette és sikkasztás vétsége címén lett vádolva.

Közvádlo a vádat változatlanul fentartotta. Vádlott e pontok tárgyalásánál kijelentette, hogy fentartja a 33. vádpontnál általánosságban mondottakat és csupán az egyes pontoknál előforduló sikkasztás vétségének vádjára tesz észrevételeket.

Hétfőn, azaz június 19-én tárgyalás nem tartatott.

Kedden, június 20-án tárgyalatott a vádirat 84. pontjában emelt, az ifj. Treku György sérelmére elkövetett sikkasztás büntette 360 kor. eltulajdonítása miatt. Továbbá a vádirat 85. pontja a Zacharie Miklós sérelmére elkövetett magán okirathamisítás büntette.

E vádpontnál vádlott beismerte azt, hogy a 431 koronás váltón levő Alexe Faru, Nicolae Sucaciu, Faran Fettu és Nicolae Zacharie aláírásokat ő hamisította, illetve kopirozta le a kezénél levő eredeti aláírásokról.

A vádirat 86. pontjában emelt a Csungarea János és társai sérelmére elkövetett m. o. hamisítás büntette miatti eljárás vádját folytatva meg lett szüntetve.

A 87. vádpontban a Fettu Miklós sérelmére elkövetett m. okirathamisítás büntette miatt emelt azon vád tárgyalatott, mely szerint vádlott egy 500 kor.-ás tartozás fedezésére átvett váltót megállapodás ellenére 505 koronára töltött ki és értékesített.

Közvádlo a vádat e pontokra nézve is fentartotta.

Szerdán, június hó 21-én:

A multkori főtárgyalásról a mai napra halasztott 79. vádpont ma sem volt tárgyalható, mert a szükséges iratok a (vád tárgyává tett meghatalmazás és kérés) egy jelenleg a kir. Curiánál levő polgári perhez vannak csatolva s onnét beszerezhetők nem voltak. A bíróság a vádlott érdekét szem előtt tartva, amennyiben ezen iratok az ítélethozatalig visszaérkeznek, ezen ügy tárgyalását erre a napra elhalasztotta s ez esetben ezen ügyet is ítélet tárgyává fogja tenni, ellen esetben pedig ezen ügynek a többi ügygyel való egyesítését megszünteti s azt új főtárgyalásra utalja.

Ezután a bíróság a főtárgyalás folyamán a felek részéről becsatolt idegen nyelvű iratoknak magyar nyelvre való lefordítását rendelte el.

Vádlott erkölcsi, vagyoni s irattári bizonyítványainak, valamint a költségjegyzéknek felolvasása után a felek kijelentették, hogy a bizonyítás kiegészítését nem kívánják, mire az elnök a bizonyító eljárást befejezettek nyilvánította s felhívta a közvádlot vádbeszédének szóbeli előterjesztésére.

A közvádlo a bizonyítékokra minden egyes faktum tárgyalása után külön tevén meg észrevételeit, most csak általánosságban nyilatkozott. Szép és hatalmas, az egész terjedelmes és bonyolult ügy legapróbb részleteinek ismeretére s nagy tanulmányra mutató beszéd volt. A beszéd igazságának sulya alatt vádlott egészen megtört, eltűnt arcáról az önbizalom, könnyezett.

A hosszú ideig tartó beszéd végén azt indítványozta a közvádlo, hogy Dán Gyula vádlott bűnösnek mondassék ki a Btk. 401. §-ba ütköző, a 402. §. 2. és 403. §. 1. pontja szerint minősülő 8 rendbeli magán okirathamisítás büntetében, továbbá a Btk. 401. és 404. §§-ba ütköző, a 402. §. 2. bek. s a 403. §. 1. pontja szerint minősülő 3 rendbeli magánokirathamisítás büntetében, továbbá a Btk. 404. §-ban irt, a 402. §. 1. bek. s a 403. §. 1. p. szerint minősülő 34 rendbeli magán okirathamisítás büntetében, továbbá a Btk. 404. §-ba ütköző 402. §. 2. bek. s a 403. §. 1. p. szerint minősülő 14 rendbeli magán okirathamisítás büntetében, továbbá Btk. 404. §-ba ütköző s a 403. §. 4. pontja szerint minősülő 1 rendbeli m. o. hamisítás büntetében, továbbá a Btk. 379. §. ütköző, a 380. §. és 381. §. 2. p. szerint minősülő 1 rendbeli csalás büntetében, továbbá a Btk. 355. §-ba ütköző és a 356. §. szerint minősülő 21 rendbeli sikkasztás büntetében, végül a Btk. 355. §-ba ütköző s a 356. §. szerint minősülő 5 rendbeli sikkasztás büntetében.

Vádlottal szemben enyhítő körülményt nem lát fenforogni, mert a büntetlen előélet, ami a birói gyakorlat szerint is csak az esetben vétetik enyhítő körülménynek, ha vádlott egyáltalán nem követett el büncselekményt s ennek folytán nem volt büntetve, jelen esetben nem vehető annak, mert vádlott évek hosszú során át folytatta bűnös üzemeit s így az a körülmény, hogy az igazság sujtó keze csak most érte, előnyére be nem számítható. Ellenben sulyosító körülményt képez, hogy vádlott, mint magasabb rangu pap, céljaira felhasználva a papi palástot, követte el a büncselekmények egész sorozatát s ez által meggyöngyítette a népben az egyház és a vallás iránti tiszteletet; sulyosítja bűnös eljárását, hogy éppen a legszegényebb néposztály körében üzte büncselekményeit, a teljesen kezük munkájára szorult szegény falusi földmivelő népet károsította meg, egy szegény özvegy asszonyon többször is behajtotta követelését és a tartozásra adott váltója most is fenáll, végül sulyosító körülményt képez a szokatlan nagy halmazat is.

Indítványozza ezért, hogy a fentebb megjelölt büncselekményekért a Btk. 403., 402. és 358. §§. alapján, a 96., 99. és 102. §§. figyelembe vételével megfelelő szabadságvesztés-, pénz- és mellékbüntetésre ítéltesék; elmarasztaltassék vádlott az eddig felmerült s a még felmerülendő bűnügyi költségek megfizetésében is, ezek azonban — vagyontalanságára való tekintettel — egyelőre behajthatlanoknak nyilváníttassanak; a hamis összegek semmiséknek, a hamisított névalírások hamisaknak mondassanak ki s ennek a vonatkozó váltókra való reávezetése rendeltessék el; a bünyjelként lefoglalt váltók s egyéb iratok, amelyekre ez ügyben többé szükség nincs, a tulajdonosainak adassanak vissza; azon sértettek, kik magánjogi igényt jelentettek be, ezzel polgári perutra utasíttassanak s végül a kiszabandó szabadságvesztés büntetésbe beszámíttassék vádlottnak az 1904. évi október hó vége óta vizsgálati fogságban töltött idő.

Védő kérésére a bíróság megengedte, hogy védő a vádbeszédet holnap mondassa el.

Csütörtök, június hó 22.

Nagy és nehéz feladatot végzett Dr. Miku védő is. Részletesen most már nem terjeszkedett ki, csak általánosságban beszélt, a közvádlo jogi fejtegetéseire reflektált. Be-

szédje végén [kérte védenccé felmentését, a mennyiben a bíróság vádlott bűnösségét megállapítandónak találná, kéri, hogy vádlottal szemben sulyosító körülmény egyáltalán figyelembe ne vétessék, mert a károsítottak, legnagyobb részt az „Albina“ és a „Furnica“ s csak kis részben a falusi nép; a bűnhalmazat sem képezhet sulyosító körülményt, mert az az összbüntetés mértékének megszábasánál amúgy is figyelembe vétetik. Ellenben vádlottnak büntetlen előlétele, a szegénysége, a szükség s a kínálkozó alkalom, valamint az, hogy nagyobb jogsérelemtől tartózkodott, amennyiben nagyobb összegekre is kitölthette volna a váltókat, mégis csak aránytalanul kis összegeket vett fel a maga részére s végül az a körülmény, hogy több tagból álló családja hosszabb időre kenyérkeresőjétől fosztatnák meg, — nyomatékony enyhítő körülményeket képeznek s ezért kéri, hogy vele szemben a Btk. 92.§-a alkalmaztassék. Kéri, hogy a vizsgálati fogság a vádlott szabadságvesztés büntetésébe beszámíttassék.

Utolsónak vádlott szólalt fel, de egyéb előadni valója nem volt, mint az, hogy a vizsgálati fogsága, mely önhibáján kívül tartott oly hosszú ideig, beszámíttassék az esetleg kiszabandó szabadságvesztés büntetésébe.

Az ítélet kihirdetésre június 30-ának reggeli 8 órája tüzetett ki.

Szerkesztői üzenetek.

Névtelen levelekre nem válaszolunk.

Munkatársainkhoz. Tisztelettel kérjük munkatársainkat, hogy a cikkeket **csütörtök reggel 10 óráig**; a híreket pedig **legkésőbb péntek délig** sziveskedjenek beküldeni, mert azontul már csak a **szencziós és fontos** híreknek adhatunk helyet. A lapot minden **szombaton délután öt órakor zárjuk le.**

Kérdezősködőnek. Lap ekspediálása nem ami reszortunkba tartozik. Tessenek a kiadó hivatalhoz fordulni, ha elmennek a szünidőre — az adreszt megadva — az majd gondoskodni fog a lap utánküldéséről.

Dr. V. S. Miskolc. Mire véljük a hosszú hallgatást? Bizonyára a vizsgálatok foglalták le az idejét! Nekünk is kijutott abból bőven. De talán csak a szentheverdel napokban gondolni fog reánk? Kérjük b. munkálkodását. Üdvözet!

Sz. J. Alsóporumbák. Kérjük b. munkálkodását.

K. K. Fogaras. Nem közölhetjük, mert nagyon merész; itt legjobb: „glasszékeztüvel“ hozzányulni a dolgokhoz, hogy baj ne essék! . . .

K. J. Helyben. A valódi okot nem tudjuk. Forduljon a villamos emberhez.

Dr. Z. J. Lókó. Ha elmegy, ne feledkezzék meg rólunk, küldjön valamit! Üdv.!

R. B. Fogaras. Az ígért tárcát sziveskedjék beküldeni, jövő számunkban okvetlen közöljük, most már elmúlt a tárcajárás. Üdvözet!

L. J. Helyben. A beküldött tárcá nem útvén meg a közölhetőség mértékét a — papirkosárba került. Kéziratokat nem adunk vissza, különben ez lapunk homlokán is olvasható. Nyugodjék bele!

D. O. Nagyszében. Botrányos! kritikán aluli!

Többeknek. Több oldalról hallottuk azt a hirt, hogy mi téves információkból meritjük tudósításainkat, amelyek nem felelnek

meg a valóságnak. A leghatározottabban vissza utasítjuk ezt az alaptalan vádat s ezenel kijelentjük, hogy mi mindent a leghitelesebb, leghitelesebb, leghitelesebb forrásból meritünk s holmi kacsáknak helyet nem adunk lapunk hasábjain.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

THIERFELD DÁVID

Sz. 720-905. kjzöi.

Faeladási hirdetés.

Fogarasvármegye sárkányi járásbeli Ósinka község tulajdonát képező és ezen község határában fekvő „Lacul“ nevű erdő-rész fatömege, mely az 1898. évi 51476. szám alatt jóváhagyott rendszeres gazdasági üzempterv B. üzemosztálya IV. tagjának 16. és 17. osztagát képezi és 271.2 katasztrális hold kiterjedéssel bir, a nagym. földmivelés-ügyi m. kir. miniszter urnak 1904. évi 69369/I3—b. sz. magas rendeletében foglalt engedély alapján egyszerre leendő kihasználás végett Ósinka község irodájában 1905. évi augusztus hó 2-ik napján d. e. 9 órakor tartandó írásbeli zárt ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli árverésen el fog adatni.

Szabályszerűen kiállított zárt írásbeli ajánlatok az árverés napjának d. e. fél kilenc óráig fogadhatnak el s a szóbeli árverés befejezte után fognak felbontatni.

Az ivenként 1 koronás bélyeggel ellátott írásbeli zárt ajánlatokban az ajánlott összegnek számmal és betűvel szabatosan kell kifejezve lennie s a zárt ajánlat azzal a záradékkal látandó el, hogy a versenyző az árverési és szerződési feltételeket ismeri, azokat magára nézve kötelezőknek elfogadja s magát azoknak feltétlenül aláveti.

Végül minden zárt ajánlatnak tartalmaznia kell a meghatározott bánatpénzt készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban.

Az eladás alá kerülő erdő-rész fatömege 37.223 köbméter fenyő épület és műfára és 3011 köbméter bükk tűzifára becsültetett.

A kikiáltási ár 114.077 koronában állapított meg, a melyen alul a faanyag eladatni nem fog.

A szóbeli árverésen versenyzők a kikiáltási ár 10%-át vagyis 11,407 koronát tartoznak bánatpénzül készpénzben vagy óvadékképes állampapirokban az árverelő bizottság elnökének kezéhez letenni.

A becslés, továbbá az árverési és szerződési feltételek Ósinka község irodájában és a sárkányi m. kir. járási erdőgondnokság irodájában Sárkányban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Ósinka, 1905. évi június hó 22-én.

Az előjáróság.

Sz.: 3406—905. tjkvi

ÁRVERÉSI HIRDET. KIVONAT.

A fogarasi kir. járásbíróság mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy Manesia Tamás végrehajthatónak Manesia Miklós végrehajtást szenvedő elleni 52 korona tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék (a fogarasi kir. járásbíróság) területén lévő, a lucai 24. sz. tjkvben Manesia Miklós, Manesia Tamás, Manesia János, Manesia Anna férj, Matie Jánosné, Manesia Vazul, Manesia Mária férj, Funariu Jánosné, kisk. Manesia Gavrilla, Getia Marina, Getia János és Manesia Tamás Tamás (neje Székely Terézia) tulajdonát felvett A +

41, 42/3	hrs.	egész ingatlanra	349 kor.
156	"	"	14 "
175, 176	"	"	136 "
191	"	"	33 "
285/2, 286	"	"	21 "
352	"	"	39 "
532	"	"	20 "
545/3	"	"	40 "
660, 662	"	"	16 "
756	"	"	3 "
879	"	"	11 "
883	"	"	22 "
927/1	"	"	33 "
934	"	"	32 "
973/4	"	"	31 "
1021	"	"	52 "
1022	"	"	56 "
1087, 1088	"	"	28 "
1095/1	"	"	23 "
100/3	"	"	100 "
100/9	"	"	59 "
100/17	"	"	9 "
500/7	"	"	35 "
963/1	"	"	9 "
1059/1	"	"	5 "
1059/4	"	"	5 "
1100/1	"	"	21 "

II. A lucai 74. sz. tjkvben ugyanannak tulajdonát felvett A + 205 hrsz. ingatlan-

jutalékra (3/80-ad rész) 60 fillér, 355 hrsz. ingatlanjutalékra (3/80-ad rész) 90 fillér, 723, 724, 821, 822 hrsz. ingatlanjutalékra (3/80-ad rész) 1 kor. 20 fillér.

III. A lucai 92. sz. tjkvben ugyanannak nevében álló A + 332 hrsz ingatlanjutalékra (1/80-ed rész) 7 fillér, 768 hrsz. ingatlanjutalékra 4 fillérben ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1905. évi július hó 17. napján d. e. 9 órakor Luca község házában tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 20%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Fogaras, 1905. évi május hó 1.

A kir. jbiróság, mint tlkvi hatóság.

Dr. Virágh Károly
kir. albiró.

Építések, asztalosok és lakatosok részére legújabb tervrajzi minták Thierfeld Dávid külön-külön 60 fillérével kaphatók Thierfeld Dávid Irodájában Fogarason.

IGAZI URINÓ

arcának, keblének, alapos ápolására sohasem használjon mást, mint a világhírű 1885. óta törv. védett

KRIEGNER-féle

Crème de Margueritet.

Ezen nagyszerű készítményt kiváló tulajdonságai miatt számosan utánózzák, ez okból óva intem a n. é. közönséget a silány utánzatoktól.

Kérjen mindig határozottan KRIEGNER-félét.

A Crème de Marguerite előnye, hogy mindennemű fém- és festőanyag-mentes, tehát teljesen ártalmatlan, így éveken át használva sem támadja meg egészségét. Ártalmatlanságát hatósági bizonyítvány igazolja.

Eredeti nagy tégely 4 kor. — Próbategely 1 kor.

KRIEGNER GYÖRGY gyógyszerháza a „Magyar koronához”,
BUDAPEST, VIII., KÁIVIN-TÉR.

Diskrét postai szétküldés naponta. 11-13

4071 F. sz.
Valódi ezüst remontoir
női óra, 3 erős fedéllel
szép kivitelben 12 K.
30-52

Erős Gyula

NAGYSZEBEN, Disznódi-utca 3. szám.

Mindennemű órák, ékszerek, arany- és ezüstáruszerek, ezüst-
evőeszközök, asztalfeltétek, templomi kellékek.

Erdély legnagyobb raktára.

Látszerészi cikkek nagyraktára.

Szétküldés csakis utánvét mellett

Mindenféle vésések legjutányosabban számíttatnak.

Ócska arany és ezüst tárgyakat, drágaköveket, keleti gyöngyöket a legmagasabb napi árban beváltom, vagy cserébe
fizetéképen elfogadom.

Kérjen nagy képes árjegyzéket ingyen és bérmentve

**1 „Theograf“ sokszorosító gép egész
jutányosan kapható Thierfeld D.-nál, Fogaras.**

THIERFELD DÁVID

könyvnyomda, könyv-, papir-, zeneműkereskedés, nyomtatványraktár
FOGARASON.

Ajánlja ügyvédi, bírósági és közigazgatási nyomtatvány raktárát.

Oly nyomtatvány, mely raktáron nincs, a legrövidebb idő alatt szállítatik. — Továbbá:

névjegyek, címkártyák, eljegyzési és

esküvői értesítők, meghívók, magán

és üzleti levélpapírok, levélborítékok,

számlák, fakturák, memorandumok,

étlapok, körlevelek, gyászlapok, fal-

ragaszok s mindenféle nyomtatványt.

Izléses kiállítás! Olcsó árak!

Gyors szállítás!

Mindennemű író és levélpapírok a legjutányosabb gyári áron.

A fumei és péterfalvi papírgyárak raktára.

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságú Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

Brassói Portland-Cement-Gyár

BRASSÓBAN.

Fogarason kapható: Gebauer W., Schul H. és Thierfeld L. urak kereskedéseiben.

Ny. Thierfeld Dávid könyvnyomdájában, Fogarason.